

111. Ed, Hjältarängen, Eds sn.

Litteratur: D 2:45. UFT h. 3 (1873), s. 27.

Avbildning: Dybeck a. a.

»En, sannolikt genom bränning skadad, ristning å en lös vräksten mellan Eds kyrka och Bisslinge, icke långt ifrån lägenheten Hjältarängen» (Dybeck). Ristningen har i senare tid icke kunnat återfinnas.

Inskrift (enligt Dybeck):

inku . . . k . . . u rista · runar · iftir · suain · auk ba . . . mopur
 5 10 15 20 25 30 35

Ingv[ar] . . . [let]u rista runar æftir Svæin ok . . . modur.

»Ingvar . . . läto rista runorna efter Sven och . . . [sin] moder.»

Efter **inku[ar · auk]** kan ha funnits plats för ett kort namn jämte verbformen **[lit]u**. Mellan 31 **a** och 32—36 **mopur** torde ha funnits 8—10 runor.

112. Ed, Kyrkstigen, Eds sn.

Pl. 72—74.

Litteratur: B 166, L 397, D 2:46. Joh. Bureus, F a 6 s. 44 n:r 23 och 24 (Bureus' egen uppteckning), s. 174 n:r 57 (Rhezeliuss), F a 5 n:r 94, F a 1 s. 23, F a 10:2 bl. 37, 38, F f 6 n:r 44 (spridda anteckningar om inskriften förekomma även F a 6 s. 4 n:r 23, 24, s. 10, F a 13, s. 163, F a 14 s. 158 b, 239, F a 20 s. 29); M. Aschaneus, F b 18 s. 99 f., 138 f., 145, F b 19 bl. 11, 24; Ransakningarna 1667—84; J. Hadorph, Resejournal; J. Peringskiöld, Monumenta, bl. 295 f., Vita Theoderici (1699), s. 460; P. Dijkman, Historiske Anmärkningar (1723), s. 49 f., Antiquitates Ecclesiasticæ (1703), s. 9; O. Celsius, Monumenta Sveo-Gothica, n:r 29 (i: Acta Literaria Sveciæ, Vol. 2, s. 403, Uppsala 1728), SR 1, s. 169, 2, s. 461; N. R. Broeman, Sagan om Ingvar Widtfarne (1762), s. 157; J. G. Liljegren, Runlära (1832), s. 82; R. Dybeck i ATS 1 (1864), s. 170, Anteckningar 1865 (ATA); UFT h. 3 (1873), s. 24; O. Klockhoff, Relativsatsen i den äldre fornsvenskan (1884), s. 10; S. Bugge och E. Brate, Runverser (ATS 10), s. 84; E. Brate, Sverges runinskrifter (1921), s. 64, Anteckningar 1902 (ATA); O. von Friesen, Upplands runstenar (1913), s. 14, 56 f., i Namn och Bygd 18 (1930), s. 104 f.; O. Montelius i Fornvännen 1914, s. 113, Forntiden (i: Sveriges historia, utg. av E. Hildebrand, 1, 1903), s. 250; S. Lindqvist, Jarlabanke-släktens minnesmärken (Nordiska Arkeologmötet i Stockholm 1922, tr. 1923), s. 139.

Äldre avbildningar: Bureus, teckning (F a 10:2), kopparstick (F f 6); M. Aschaneus, teckning (F b 18); Leitz och Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 166); Dybeck; Brate foto 1902 (ATA); von Friesen a. a.

»Kyrkstigen» eller »stigen» är en gammal gångstig eller ridväg, som från Eds kyrka går söderut i den tämligen branta bergslutningen på västra stranden av Edsjön. Stigen har en gång, när markerna Ö om Edsjön voro mera vattensjuka än nu, varit förbindelseleden mellan bygden kring Eds kyrka och bygderna S om Edsjön, kanske huvudvägen för gående och ridande från Ed till Sollentuna. Stigen är numera föga använd, men kan tydligt följas genom skogen. Tätt invid stigen, på vänstra sidan, när man kommer norrifrån, omkring 1 km. från Eds kyrka, ligger ett jätttestort flyttblock, omkring 18 m. i omkrets, med två sammanhörande runristningar, den ena (B) vettande mot V och parallell med stigen, den andra (A) vettande mot S och vinkelrät mot stigens riktning. Ristningarna ha tydligen varit avsedda att läsas av dem som färdades vägen fram. — Platsen finnes angiven på Geologiska kartbladet »Rydboholm».

Ristningarna ha tydligen varit väl kända sedan gammal tid. De ha undersökts och avtecknats av Bureus, Rhezelius och Aschaneus. Bureus synes ha varit på platsen minst tre gånger. I sin anteckningsbok (F a 6) har han annoterat »14 Jul. 94» och »1615 18 Ap.», i sin